

Översiktlig beskrivning av Lönelotsarnas metod

Lönelotsarna mäter och analyserar återkommande storleken på det strukturella lönegapet mellan kvinnor och män på aggregerad nivå. Syftet är att komplettera den siffra över löneskillnaderna som Medlingsinstitutet presenterar varje år och att öka kunskapen om de mönster och mekanismer som ligger bakom det strukturella lönegapet.

Vad är strukturella löneskillnader?

Strukturella löneskillnader handlar om löneskillnader mellan grupper av kvinnor och män som inte kan förklaras med sakliga skäl, såsom olika krav eller svårighetsgrad i arbetet eller de anställdas prestation och skicklighet. Löneskillnaderna kan i stället bero på värdediskriminering, det vill säga att vissa arbeten och arbetsuppgifter anses vara mindre värdefulla eller viktiga, inte sällan arbete som traditionellt har utförts oavlönat av kvinnor. Till skillnad från annan form av diskriminering riktar sig strukturell värdediskriminering mot grupper i stället för individer, och även män i kvinnodominerade yrken berörs då yrket som sådant värderas lågt.

Hur har beräkningen gått till?

Grunden för Lönelotsarnas metod är en arbetsvärdering av samtliga yrken^[1] på arbetsmarknaden utifrån diskrimineringslagens kriterier för likvärdiga arbeten. De faktorer som används är utbildning, problemlösning, sociala färdigheter, ansvar och arbetsförhållanden. Varje yrke har poängsatts faktor för faktor. Yrkena har därefter grupperats och delats in i kvinnodominerade respektive övriga yrken (det vill säga mansdominerade yrken och yrken med jämn könsfördelning) utifrån den sammanvägda poängsumman^[2].

Utifrån detta har Lönelotsarna skapat tolv grupper som består av jämförbara yrken med likvärdiga krav i arbetet. Genom att koppla den officiella lönestatistiken till dessa data, har Lönelotsarna skapat en metod för att över tid kartlägga de mönster som karakteriserar de strukturella löneskillnaderna på den svenska arbetsmarknaden. Löneunderlaget omfattar 4,6 miljoner anställda i åldern 18–68 år – 2,3 miljoner kvinnor och 2,3 miljoner män.

Hur har den strukturella löneskillnaden förändrats?

Mellan 2023 och 2024 har de strukturella löneskillnaderna mellan kvinnor och män ökat med 0,2 procentenheter - från 19,0 till 19,2 procent. Mätt i pengar innebär det att de som arbetar i kvinnodominerade yrken i genomsnitt har 8 800 kronor mindre i månadslön, jämfört med de som arbetar i likvärdiga yrken som är mansdominerade eller har en jämn könsfördelning.

Vilka är Lönelotsarna?

Lönelotsarna är en ideell förening som verka för jämställda löner genom att sprida kunskap, bilda opinion och utveckla metoder, samt utgöra en plattform för erfarenhetsutbyte och samarbete för aktörer som yrkesmässigt använder lönekartläggningsverktyget Analys Lönelots. Läs mer [här](#).

[1] Värderingen avser 425 av 429 yrken enligt SSYK. Militära yrken och politiker har exkluderats. En förteckning över yrken med likvärdiga krav finns som bilaga till rapporten Likvärdiga yrken – ovärdig lön (2024).

[2] En utförlig beskrivning av tillvägagångssättet och grupperingen i likvärdiga arbeten finns i metodhandboken [Lönelots-metoden](#) (2024).